

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Қазіргі заманғы Қытайды зерттеу орталығы
Шығыстану факультеті қытайтану кафедрасы

Ухань университеті (ҚХР)

«БІР БЕЛДЕУ - БІР ЖОЛ» ЖӘНЕ «НҰРЛЫ ЖОЛ»
ЖОБАЛАРЫНЫҢ КОНЦЕПЦИЯСЫ МЕН ПРАКТИКАСЫ»
атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияның материалдары

«Қытайды зерттеу» сериясы № 7

Алматы қаласы, 3-4 мамыр 2019 жыл

МАТЕРИАЛЫ
международной научно-практической конференции
«КОНЦЕПЦИЯ И ПРАКТИКА ПРОЕКТОВ
«ОДИН ПОЯС - ОДИН ПУТЬ» И «НУРЛЫ ЖОЛ»

«Исследование Китая», серия № 7

Алматы, 3-4 мая 2019 года

International Conference
THE CONCEPT AND PRACTICE OF
«THE BELT AND ROAD INITIATIVE» AND «NURLY ZHOL»
Almaty, May 3-4, 2019

Алматы
«Қазақ университеті»
2019

РЕДАКЦИЈАЛЫҚ КЕҢЕС:

Т.Ғ.Д., профессор Н.Мұқаметханұлы (бас редактор)
А. Түргенбай, А. Арзықұлов, М.Асыл (редакторлар)

*Баспаға Әл-фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Шығыстану факультетінің Ғылыми Кеңесінің,
қазіргі заман Қытайды зерттеу орталығының шешімімен ұсынылды*

«Бір белдеу – бір жол» және «Нұрлы жол» жобаларының концепциясы мен практикасы» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияның мақалалар жинағы. 3-4 мамыр 2019. Алматы: Қазақ университеті, 2019. – 250 бет.

ISBN 978-601-04-3955-9

Бұл жинаққа «Бір белдеу - бір жол» мен «Нұрлы жол» жобаларына қатысты танымды тереңдетуге және оларды жан-жақты талқылаулар арқылы Қазақстан-Қытай арасындағы ынтымақтастықтың қазіргі жағдайын, туындаған мәселелері мен даму болашағын саралауға арналған Қазақстан, Қытай және Түркия мамандарының баяндамалары мен арнайы мақалалары жинақталған. Материалдар авторлық нұсқада жарияланды, мақала көзқарасына автордың өздері жауапты.

МАЗМҰНЫ

Бүркітбаев М.М. Болашақ ынтымақтастықты кеңейтетін бастамалар.....	6
Мұқаметханұлы Н. Қазақстан-Қытай өндіріс қуаты саласындағы ынтымақтастығы жөнінде	8
余双好崛起的精神因素及其当代意义.....	16
齐绍洲“一带一路” 沿线国家贸易、投资及能源合作研究	26
石云霞一带一路：携手共建人类命运共同体.....	48
丁俊萍中国梦及其实现路径	53
陈世锋中国与哈萨克斯坦“两路” 对接之文化互镜互融研究.....	64
王双群构建以人民为中心的人类命运共同体	68
刘水静丝路精神与“一带一路”倡	74
吴贺 “一带一路” 与哈萨克斯坦地缘环境的优化	80
Алдабек Н.Ә. Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» стратегиялық жобасы және Қазақстандағы синофобиялық көзқарастың себептері	86
Айдарбеков З.С., Досжанова А. Геостратегический потенциал мегапроекта «Один пояс-один путь»: динамика идей, приоритеты, направления	91
Мен Д.В. Социально-политические отношения Казахстана в системе «Один пояс-один путь»	99
Байдаров Е.У. Значение ЭПШП для Казахстана и стран Центральной Азии в контексте регионального сотрудничества	110
Мұсатаев С.Ш. «Бір белдеу, бір жол» жобасы аясындағы қазақ-қытай селбестігі.....	116
Ragıp Kutay Karaca Determining the Soft power of China; Belt and Road project	127
Оразақынқызы Ф. «Бір белдеу-бір жол» стратегиясының ынтымақтастық басымдықтары	141

ҚЫТАЙДЫҢ «БІР БЕЛДЕУ-БІР ЖОЛ» СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОБАСЫ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ СИНОФОБИЯЛЫҚ КӨЗҚАРАСТЫҢ СЕБЕПТЕРІ

Алдабек Н.Ә.
т.ғ.д., профессор
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

Мақалада Қазақстан мен ҚХР арасындағы қазіргі кезеңдегі тату көршілік қатынастың екі ел үшін де маңыздылығы аталып өтіп, Қытайдың стратегиялық «Бір белдеу, бір жол» жобасының елімізге берер пайдалы да ұтымды жолдары қарастырылады. Сонымен қатар екі арасындағы байланыстарға көлеңке түсірер жағымсыз әрекеттердің бір көрінісі – синофобияны туындатып отырған мәселелер айтылады. Синофияның еліміз үшін тиімсіз екендігі сараланады.

Түйінсөздер: «Бір белдеу-бір жол», синофобия, индустриалды-инновациялық ынтымақтастық, центризм, стратегия.

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы взаимоотношения между Казахстаном и КНР. Отмечаются значения и выгоды для Казахстана китайской стратегии «Один пояс, один путь». А также анализируется вопрос синофобии в Казахстане, причины возникновения и последствия для обеих стран.

Ключевые слова: «Один пояс-один путь», синофобия, индустриально-инновационное сотрудничество, центризм, стратегия.

Summary. In article questions of relationship between Kazakhstan and the People's Republic of China are considered. Values and benefits for Kazakhstan of the Chinese strategy "One belt, one way" are noted. And also the question of sinophobia in Kazakhstan, the causes and consequences for both countries is analyzed.

Keywords: "One belt - one way", sinophobia, industrial and innovative cooperation, centrism, strategy.

Қытай біздің ел үшін сыртқы саяси және экономикалық саясатымыздағы басты әріптесіміз болып саналады. Тәуелсіздік жылдарынан бері екі ел арасындағы жан-жақты байланыстар қарқынды дамып келеді. Осы жылдар ішінде бірқатар ауқымды экономикалық жобалар іске асырылды, сауда-экономикалық байланыстар жыл сайын үдемелі қарқынмен дамуда.

Индустриалды-инновациялық ынтымақтастық туралы екі ел арасындағы бағдарламалар біртіндеп іске асырылып келеді. Осы бағдарлама аясындағы Қазақстанға құны 28 млрд доллар болатын 51 жаңа жобаны әкелу туралы келісім нәтижелері жүзеге асырылып келеді. Олардың бірқатары іске қосылып, өндірістік дамуымызға өз үлесін қосуда.

Қазіргі таңда, әлемнің әр түкпіріндегі қалыптасып отырған оқиғаларды бағамдауда, оған нақты сараптама жасауда дербес халықаралық қатынастардың белгілі бір тәжірибесі жинақталған кезеңде өткен тарихи оқиғаларды терең зерделеу аса қажет болып отыр.

Ұлттық мемлекеттердің ғана емес, сонымен қатар барша адамзаттың болашағы бұлынғыр болып тұрған, ал халықтардың тағдырын шешетін саяси элиталар мен зиялы қауымдастықтар көптеген көкейкесті мәселелерді шешудің жолын таппай отырған осы аласапыран заманда Қытайдың болашаққа сенімді аяқ басуы, бір жағынан жарқын үміт ұялатса, екінші жағынан қауіп тудыруда. Сондықтан бүгінгі таңда әлемде Қытайдың

модернизациясына баға беретін қытайлық көзқарастағылар және оған теріс көзқарастағылар тарапынан осы мәселе жөнінде көптеген жан-жақты зерттеулер жүргізіліп келуде. Қытайлық тәжірибе баршаға қызықты, алайда дамудың негізі ретінде еуроцентристік амал орнына қытайцентристік көріністі қабылдауға әлемдік қауымдастық әлі мүлдем дайын еместігі белгілі.

2013 жылы ҚХР Төрағасы Си Цзиньпин «Жібек жолының экономикалық белдеуі» және «XXI ғасырдағы Теңіз Жібек жолы» стратегиясына кіретін «Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» деп аталатын бастамасын алғаш рет Қазақстанда Назарбаев университетінде сөйлеген сөзінде ұсынды. Осы уақыттан бері бұл стратегиялық жобаға әлемнің 140-тан астам мемлекеттері мен аймақтары назар аударып, оған қатысуға ниет білдіруде. Біздің елімізде бұл стратегияны іске асыруда өз мүмкіндіктерін ұтымды пайдалануға ұмтылыс танытып отыр.

«Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» деп аталатын стратегиясына кіретін «Жібек жолының экономикалық белдеуі» және «XXI ғасырдағы Теңіз Жібек жолы» сияқты бастамалары, бір жағынан, басқа мемлекеттердің қажеттіліктеріне сәйкес жаңа инфрақұрылымдар мен өндірістік кәсіпорын дарын ашуға көмектесе, екінші жағынан, Қытайдың технологияларын, құрал-сайманын, қаражатын, еңбек күшін сыртқа шығару арқылы ішкі мәселелерді шешуді және Қытайдың тұрақты дамуын қамтамасыз етуді көздейді. Осы орайда Қазақстан үшін көрші мемлекеттің мүмкіншіліктерін ұтымды пайдалана отырып, индустриялық-инновациялық дамуымыздың мақсаттарымен ұштастыру арқылы Қазақстан аумағында жаңа кәсіпорындар ашу мен өндірілген өнімді Қытайға шығару арқылы екіжақты экономикалық қатынастарды және инвестициялық ынтымақтастықты ілгерілетуге болады» - дейді ҚР Қытайдағы Төтенше және өкілетті елшісі Ш.Нұрышев.

Елімізде соңғы екі-үш жыл ішінде ет, бал, ұн сияқты дайын өнімдерді Қытай нарығына шығаруға бағытталған кешенді жұмыс жүргізіліп жатыр. Карантиндік-ветеринарлық талаптарға қатысты рұқсат алынған соң, отандық өнім қытайлық тұтынушыларға жетуде. Қытайға жыл сайын мыңдаған тонна астық экспортталады.

Осы орайда, Қытай халқының демографиялық өсімі ұлан-байтақ жері бар, бірақ халық саны аз Қазақстанға қауіп төндірмей ме? –деген сұрақ халықтың көкейінде тұратындығы да шындық. Ел ішінде Қытайға қатысты неше түрлі фобия бар. «Қытайлар бізді халық санымен-ақ жаулап алады», «алып елдің экономикасы дамыған сайын біздің экономика құлдырайды», «салған инвестициялары мен берген несиелері өскен сайын тәуелсіздігімізге қауіп күшейеді» деген пікірлер жиі айтылады.

Қазақстандағы қытайлықтарды жек көру немесе синофобия көңіл ауанының түп төркіні қайда жатыр? –деген сұрақ отандық ақпарат құралдарында, әлеуметтік желілерде жиі көтеріліп жатады. Бұның бір себебі ғасырлар бойы көрші жатқан ел болғандықтан, тарихи түрлі байланыстар кезеңінде этникалық ксенофобия ретінде қоғамдық санаға жасанды түрде әдейі енгізілу мүмкіндігін де ескеруіміз керек. Бірақ өткен тарихи

кезеңдерде, яғни жауласушы кезеңде енгізілген бұл ксенофобияның салдары қалай болатындығын бүгінгі ұрпақ ойлануы керек.

Синофобия – бұл, мәні жағынан алғанда, ксенофобияның бір түрі, яғни бір нәрсенің немесе бөтен біреудің әртүрлі өзгешеліктеріне байланысты (терісінің түсіне, ұлтына, т.б. белгілеріне қарай) жек көру немесе ұнатпауды білдіреді. Осының жарқын мысалы ретінде АҚШ-тағы ұзақ уақыт бойы қара нәсілділерге қатысты дискриминациялық саясаттың орын алуын айтуға болады. Сол АҚШ-тың өзінде қазіргі күнде миллиондаған қытайлықтар мекен етеді. Американдықтар арасында да анда-санда болсын синофобия үрдісі көрініс беріп тұратындығын жоққа шығармаймыз. Тіпті көрші Ресей елінде де синобиялық көзқарастың жиі көрініс беріп отырғандығын БАҚ материалдарынан көріп жүрміз. Яғни, әртүрлі елдерде бұл көзқарас әртүрлі сипатта көрініс табады.

Қазақстандағы синофобия қазіргі АҚШ-тағы жағдайдан мүлдем өзгеше. Қарапайым американдықтар қытайлықтарға жау көзбен қарамайды, олармен қоян-қолтық араласа береді, сондықтан да ондағы қытай диаспорасы өздерін еш қауіпсіз қолайлы жағдайда сезінеді. АҚШ-тағы қытай диаспорасының көпшілігі, әдетте, жоғары ақы алатын және жоғары кәсіптік білімі бар мамандар (дәрігерлер, инженерлер, заңгерлер, программистер). Сонымен бірге билік тарапының жағынан АҚШ-тың Қытайға деген толып жатқан наразылық мәселелері де жетерлік екенін білу қажет. Мысалы Қытайда демократиялық капитализмнің талаптарының болмауы, ал ҚХР билігінде коммунистік партияның отыруы сияқты мәселелер. Сонымен қатар Аспан асты елі өте жылдам қарқынмен алып державаға айналып барады, ал бұл өз кезегінде АҚШ-тың бәсекелестік сезімін күшейтіп, мазасыздануына әкеліп, қытайлық қауіп туралы науқанды - синофобияны өршітуге күш салады.

Қазақстандағы антиқытайлық көңіл күйдің өршуін әлемдегі саяси және экономикалық белсенділіктің Батыстан Шығысқа, соның ішінде Азияға ауыса бастағанымен, Қазақстанның транзиттік маңыздылығымен түсіндіруге болады. Қытай Батыс елдерінің ең бірінші бәсекелесі. ШЫҰ-ның кеңеюі, БРИКС (Бразилия, Ресей, Үндістан, Қытай, Оңтүсік Африка Республикасы) елдерінің саяси салмағының артуы батысты қатты алаңдатады. Неге Батыс мемлекеттері Қытайдың экономикалық ықпалынан үркеді? «Бір белдеу-бір жол» жобасы Тынық, Үнді және Атлант мұхиттары арқылы теңіз жолымен өтетін жүк тасымалына бақылау орнатқан Батыс елдерінің монополиясына қарсы бағытталған. Теңізбен 45 тәулік жүретін жүктерді құрлықпен небәрі 10 тәулікте жеткізу тиімді. Қазір үш әлемдік мұхитпен тасымалданатын жүктердің жартысы солтүстіктегі жолмен өтеді. Бұл жағдай АҚШ-тың экономикалық қана емес, әскери саяси мүддесіне үлкен соққы болмақ. Батыс елдері Қазақстандағы синофобияны әдейілеп өршітуге ұмтылуда. Қазақ қоғамындағы антиқытайлық көңіл-күй күшейген сайын, «Жібек Жолы экономикалық белдеуі» атты қытайлық жоба құрдымға кетіп, қазақ -қытай қарым-қатынастары нашарлайды деп ойлайды. Трансұлттық корпорация

көшбасшыларына Қазақстан халқының мүддесі керек емес, олар мол табыс табуды көздейді.

Сондымен қатар Қазақстандағы антиқытайлық көңіл-күйдің басым бөлігі төменгі деңгейде, яғни халықтың тұрмыстық деңгейіндегі ашу-ыза сияқты түрде көбірек көрініс береді. Қазақстандағы қытайлық кәсіпорындардағы қытайлық жұмысшылардың санының көптігі, олардың жалақыларының жергілікті жұмысшылардан көп болуы сияқты әлеуметтік мәселелер болып отыр. Ал соңғы жылдары біздің елмен көршілес аймақ Шыңжаңдағы жағдайларға байланысты туындап отырған этникалық мәселелерде синофобияны өршітіп отырғандығы шындық. Ал жоғары мемлекеттік деңгейде ондай жағдай болған емес, қайта екі ел арасында ынтымақтастық туралы сан алуан келісімшарттарға қол қойылып, қарым-қатынас жақсы деңгейде өрістеуде. Мысалы “Нұрлы жол” мен “Жібек жолының экономикалық белдеуі”, “Біл жол – бір белдеу” стратегиялық бағдарламаларының үйлесімділігін айтуға болады. Шыңжаңдағы бауырлас қазақтардың жағдайына алаңдаушылық мәселеде дипломатиялық жолдармен реттелуде.

Сондай-ақ, Қытайдың мемлекеттік ақпараттық кеңістігі Қазақстанның жағымды имиджін қалыптастырып, оны барынша дос ел екендігін атап өтіп, екі елдің арасындағы байланыстардың жылдам қарқында дамуына назар аударып отырады.

ҚХР өкіметінің Қазақстандағы синофобияның көрініс беруіне әзірше аса көңіл бөлмей отырғанына жайбарақаттық танытуға болмайды, оның салдары болу мүмкіндігін есте ұстау керек. Қытай билігі біздің елдің инвестициялық ахуалына, бизнестік тартымдылығына теріс әсер немесе ықпал етіп, қытайлық инвесторлардың ынтасына теріс әсер ету мүмкіндігін ескеруіміз қажет. Инвесторлар өздеріне қауіп төнуі мүмкін елге ақша салмайтындығы белгілі. Сондықтан қытайлық инвесторларды үркітіп алу біздің экономикамызға тиімсіз екендігін есте сақтаған жөн.

Бір жағынан, халқымыздың елде синофобияны туғызуға себеп болып отырған жоғарыда аталған мәселелерге ерекше назар аударатыны қуантады, өйткені отансүйгіш азаматтарымыздың бар екендігін көрсетеді. Екінші жағынан, осы қорқыныштарға бой алдырып, көрші мемлекетпен қарым-қатынасты тежеу дұрыс шешім болып шықпайды. Бүкіл шекарамыздың бойына тағы бір ұлы қорған тұрғызып, көрші мемлекеттен іргені аулақ сала алмаймыз ғой. Қайта Қытайдың даму барысына терең сараптама жасау арқылы оның тиімді жақтарын ұтымды пайдалану өзімізге тиімді болмақ.

Ал енді қазақ-қытай қатынастары синофобияның кесірінен қандай зардапқа тап болуы мүмкін?-деген сұраққа келетін болсақ:

Өзіміз білетіндей, біздің бизнес саласындағы орасан зор жоспарларымыз қытай нарығына көп үміт артады. Біз қытай нарығына отандық азық-түлік өнімдерін – ет пен астық өнімдерін көптеп шығаруды ойластырудамыз. Оның үстіне қытайлық сұраныстың ауқымды көлемін ескере отырып, өзіміздің ауыл шаруашылық саласын дамытуды ұлғайта

түсуге мүмкіндік аламыз. Егерде біз екі елдің арасына сына қағатын синофия сияқты әрекеттерді жалғастыратын болсақ, онда біз бұл мүмкіндіктерден айрылып қалуымыз ғажап емес. Қытайлық нарық мүмкіндігін ұтымды пайдалану үшін онымен бейбіт қатынастарды мықты ұстану ғана келешектің бейбітшілікте болуына жол ашады. Екі ел арасындағы барыс-келіс, түрлі деңгейдегі байланыстарды дамыту халықаралық қатынастар ережесіне сай паритет сақтау дұрыс жол болмақ.

Ең алдымен,өзіміздің ең ұтымды тұстарымызды, яғни әлемнің екінші экономикасы атанған көршімізбен экономикалық тиімді байланыстарымызды қолдан шығарып аламыз, ол дегеніміз барлық жетістікті жоққа шығарумен тең. Қазақстан қытай халқының сатып алу қабілетінің жоғары деңгейін ескере отырып, өзінің транзиттік орнын тиімді пайдаланып, қытайлық инвестицияны тартып, елдің экономикасына қажетті қытайлық технологияларды тарту арқылы жетістікке жетуге зор мүмкіндік бар. Сондықтан синофобия арқылы байланыстарымызға көлеңке түсіру еліміз үшін экономикалық тұрғыдан өте қажетсіз саясат болмақ.

Шыңжаңның өткен тарихындағы Қытай мен Ресейдің, Кеңес Одағының ондағы жүргізген саясаттарының тарихи сабағы, тәуелсіз Қазақстанның Қытаймен, оның Шыңжаң өлкесімен байланыстарын қалыптастырып, оны болашақта одан әрі дамытуда маңызды болмақ. Қазақстан ҚХР-дың Шыңжаң өлкесімен шекаралас болғандықтан, бұл өлкедегі саяси тұрақтылық біздің еліміз үшін де аса маңызды. Шыңжаңдағы қазіргі кездегі өрістеп отырған сепаратистік, террористік әрекеттер, бұл өлкенің өзі үшін де және онымен көршілес елдер үшін де, қазіргі қалыптасқан жағдайда, өте қауіпті. Орталық Азиядағы халықаралық қатынастардың қалыпты, бейбіт жағдайда, өзара түсіністік пен ынтымақтастық жағдайында дамуы үшін, біздің республикамыз Қытай мемлекетімен арадағы қол қойылған келісім-шарттар негізінде бір-бірінің мемлекеттік суверенитетін, территориялық тұтастығын сақтау принциптерін құрметтей отырып, онымен тату көршілік қарым-қатынастарды дамытуды жақтайды. Шыңжаң өлкесімен ғасырлардан бері тарихи байланыстары жалғасып келе жатқан біздің еліміз, ондағы өмір сүріп жатқан бір миллионнан астам қандастарымыздың тағдырымен санаса отырып, онымен экономикалық, мәдени, ғылыми-техникалық байланыстарды дамыту мақсатын көздейді. Бұл өлкемен дәстүрлі тарихи байланыстарды жалғастырумен қатар, жаңа заманның қарым-қатынастар саласындағы озық үлгілерін де қолдана отырып, кең ауқымдағы сан-салалы байланыстарды көпвекторлы сыртқы саясат принципі ауқымында дамытуға болады деп есептейміз.

Қазақстандағы синофобияның өршуіне мүдделі сыртқы күштердің қитұрқы саясатына бой алдырмай, ғасырлар бойы қалыптасқан байланыстардың тек пайдалы тұстарын жаңғыртып, жаңа геосаяси жағдайдың талаптарын ескере отырып, әлемнің екінші экономикасы – алып Қытаймен тату көршілік қатынасты сақтауға біз де Қытай елі де мүдделі.

Әдебиеттер

1. Интервью Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева центральному телевидению Китая. 7.02.2018 .
2. Си Цзиньпин в Казахстане // "Ак Орда", 7 сентября 2013
3. Казахстанская правда.27 марта, 2015г.
4. Шахрат НҰРЫШЕВ, Қазақстан Республикасының ҚХР-дағы Төтенше және өкілетті елшісі: «Қытай сяоканды қалыптастыруға кірісті». Егемен Қазақстан, 1 қыркүйек 2016.
5. Юрий Тавровский. Новый шелковый путь – главный проект XXI века. М., 2017.
6. Сыроежкин К.Л. Нужно ли Казахстану бояться Китая: мифы и фобии двусторонних отношений – Астана-Алматы: ИМЭП при Фонде Первого Президента, 2014. – 432 с.32 Сыроежкин К.Л. Казахстан-Китай: от приграничной торговли к стратегическому партнерству. – В трех книгах. Книга 1. В начале пути – Алматы: КИСИ при Президенте РК, 2010. – 336 с.
7. fiprom.kz.05.06.2018. Отношения Казахстана и Китая выходят на новый уровень.

ГЕОСТРАТЕГИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ МЕГАПРОЕКТА «ОДИН ПОЯС-ОДИН ПУТЬ»: ДИНАМИКА ИДЕЙ, ПРИОРИТЕТЫ, НАПРАВЛЕНИЯ

Айдарбеков З.С.
д.филолог.н., профессор
КазУМОиМЯ им. Абылай хана
Досжанова А.
КазУМОиМЯ им. Абылай хана

В научной статье анализируется роль и значение мега проекта «Экономический пояс Шелкового пути» как новой формы углубления сотрудничества Китая и государств Центральной Азии. В статье большое внимание уделено экономической эффективности и перспективам масштабного проекта как для Казахстана, КНР и ЕС, так и для Евразийского экономического союза. Поиск новой модели экономического роста вызван нарастающей глобальной конкуренцией за рынки сбыта и новой технологической модернизацией, происходящей в мире в XXI веке.

Ключевые слова: Великий шелковый путь, регион Центральная Азия, международное сотрудничество, технологическая модернизация, транспортная инфраструктуры, геополитические и экономические интересы

«Бір белдеу - бір жол» мегажобасының геостратегиялық әлеуеті: идеялар динамикасы, басымдықтары, бағыттары

Ғылыми мақалада Қытай мен Орталық Азия мемлекеттерінің ынтымақтастығын тереңдетудің жаңа формасы ретінде "Жібек жолының экономикалық белдеуі" мега жобасының рөлі мен маңыздылығы талданады. Мақалада Қазақстан, Қытай және ЕО үшін, сондай-ақ Еуразиялық экономикалық одақ үшін экономикалық тиімділік пен ауқымды жобаның перспективаларына арналған. Экономикалық өсудің жаңа моделін іздеу нарық үшін өсіп келе жатқан жаһандық бәсекеге және XXI ғасырда әлемде болып жатқан жаңа технологиялық жаңғыртуға негізделген.